

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๑)

พ.ศ. ๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๔๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๖๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๓ แห่งพระราชธรรมนูญศาล
ยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชธรรมนูญ
ศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปในแทน

“มาตรา ๓ ศาลชั้นต้น

(๑) สำหรับกรุงเทพมหานคร ได้แก่

(ก) ศาลแขวง

(ข) ศาลจังหวัดมีนบุรี

(ค) ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี

(ง) ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญา
กรุงเทพใต้

(จ) ศาลแพ่งและศาลอาญา

(๒) สำหรับจังหวัดอื่น ๆ นอกจากกรุงเทพ
มหานคร ได้แก่

(ก) ศาลแขวง

(ข) ศาลจังหวัด”

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔ และมาตรา ๕ แห่ง
พระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๒๗ และ
ให้ใช้ความต่อไปในแทน

“มาตรา ๘ ให้มีประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกาหนึ่งคน และให้มีอธิบดีผู้พิพากษาประจำศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ศาลละหนึ่งคน กับให้มีรองประธานศาลฎีกาประจำศาลฎีกา และรองอธิบดีผู้พิพากษาประจำศาลอุทธรณ์ ศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากกรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ศาลละสองคน แต่ถ้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมเห็นว่ามีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในทางราชการ จะกำหนดให้มีรองประธานศาลฎีกา หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาประจำศาลใดมากกว่าสองคนก็ได้

เมื่อตำแหน่งประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากกรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรี หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรีว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้รองประธานศาลฎีกาหรือรองอธิบดีผู้พิพากษาแล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ถ้ามีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมากกว่าหนึ่งคนให้ผู้มีอาวุโสสูงสุดเป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้มีอาวุโสสูงสุดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้มีอาวุโสถัดลงมาตามลำดับ เป็นผู้ทำการแทน

ในกรณีที่ไม่อาจมีผู้ทำการแทนตามวรรคสองได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะสั่งให้ผู้พิพากษาคณหนึ่งซึ่งประจำศาลนั้นหรือศาลใดศาลหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนก็ได้

มาตรา ๘ ในศาลชั้นต้นตามมาตรา ๓ นอกจากศาลแพ่ง ศาลอาญา ศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากฎหมายใต้ ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี ให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าศาล ศาลละหนึ่งคน

ถ้าศาลฎีกา ศาลอุทธรณ์ หรือศาลชั้นต้น ศาลใดศาลหนึ่งแบ่งออกเป็นแผนกให้มีผู้พิพากษาหัวหน้าแผนก แผนกละหนึ่งคน

เมื่อตำแหน่งผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือผู้พิพากษาหัวหน้าแผนกว่างลง หรือเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษามืออาวุโสสูงสุดในศาลนั้นหรือในแผนกนั้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ถ้าผู้พิพากษามืออาวุโสสูงสุดในศาลนั้น หรือในแผนกนั้นไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษามืออาวุโสถัดลงมาตามลำดับในศาลนั้น หรือในแผนกนั้น แล้วแต่กรณี เป็นผู้ทำการแทน ในกรณีที่ไม่มีผู้ทำการแทนดังกล่าวได้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจะสั่งให้ผู้พิพากษาคนหนึ่งเป็นผู้ทำการแทนก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐ ทวิ ให้รองประธานศาลฎีกา รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากฎหมายใต้ รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรี หรือรองอธิบดี

ผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรี มีอำนาจตามที่กำหนดไว้ใน (๑) และ (๒) ของมาตรา ๑๐ (๔) และให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานศาลฎีกา อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่ง อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญา อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งกรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญากฎหมายกรุงเทพใต้ อธิบดีผู้พิพากษาศาลแพ่งธนบุรี หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลอาญาธนบุรี แล้วแต่กรณี ตามที่ประธานศาลฎีกา หรืออธิบดีผู้พิพากษาศาลนั้น ๆ จะได้มอบหมาย”

มาตรา ๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๔ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปในแทน

“มาตรา ๑๔ ศาลชั้นต้นมีเขตดังนี้

- (๑) ศาลแขวง มีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแขวงได้กำหนดไว้
- (๒) ศาลจังหวัด มีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลจังหวัดได้กำหนดไว้ แต่บรรดาคดีซึ่งเกิดขึ้นในเขตศาลแขวงและอยู่ในอำนาจของศาลแขวงนั้น ถ้ายื่นฟ้องต่อศาลจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลจังหวัดนั้น ๆ ที่จะไม่ยอมรับพิจารณาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้
- (๓) ศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรี มีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งธนบุรีและศาลอาญาธนบุรีได้กำหนดไว้
- (๔) ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากฎหมายกรุงเทพใต้ มีเขตตามที่พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากฎหมายกรุงเทพใต้ได้กำหนดไว้

(๕) ศาลแพ่งและศาลอาญา มีเขตตลอดท้องที่กรุงเทพมหานคร นอกจากท้องที่ที่อยู่ในเขตของศาลแพ่งกรุงเทพใต้ ศาลอาญากรุงเทพใต้ ศาลแพ่งธนบุรี ศาลอาญาธนบุรี และศาลจังหวัดมีนบุรี แต่บรรดาคดีที่เกิดขึ้นนอกเขตของศาลแพ่งและศาลอาญานั้น จะยื่นฟ้องต่อศาลแพ่งหรือศาลอาญาก็ได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของศาลนั้น ๆ ที่จะไม่ยอมรับพิจารณาพิพากษาคดีใดคดีหนึ่งที่ยื่นฟ้องเช่นนั้นได้ เว้นแต่คดีนั้นจะได้โอนมาตามบทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ ”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๗ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรม (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๒๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๗ ศาลแพ่ง ศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลแพ่งธนบุรี มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีแพ่งทั้งปวง

ศาลอาญา ศาลอาญากรุงเทพใต้และศาลอาญาธนบุรี มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาทั้งปวง ”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ได้มีการจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้ขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลแพ่งกรุงเทพใต้และศาลอาญากรุงเทพใต้ พ.ศ. ๒๕๓๒ เพื่อเป็นการแบ่งเบาคดีจากศาลแพ่งและศาลอาญา และเพื่อให้ประชาชนผู้มอรรถคดีและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการเดินทางไปติดต่อศาลในการจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระธรรมนูญศาลยุติธรรมเพื่อกำหนดเขตอำนาจของศาลดังกล่าว และแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้